

حدیث

امام صادق علیه السلام

خدا را حرمی است و آن مکه است، پیامبر را حرمی است و آن مدینه است، امیرالمومنین را حرمی

است و آن کوفه است و برای ما حرمی است و آن قم است و در آن خانی از فرزندان من به نام فاطمه دفن خواهد شد، هرکس وی را زیارت کند پاداشش بهشت خواهد بود.

عاشق اهل علم

دکتری تاریخ تشیع

حجت الاسلام حسن ابوطالبی

پدر بزرگوار امام باقر(ع)، حضرت زین العابدین (ع) و مادرشان حضرت فاطمه بنت الحسن(ع) است، مادر ایشان دختر امام مجتبی (ع) بوده است، به همین سبب از امام باقر(ع) به بعد، امامان معصوم (ع) همگی از طرف پدر به امام حسین (ع) و از طرف مادر به امام حسن مجتبی (ع) می‌رسند، در زیارت‌نامه حضرت معصومه نیز می‌خوانیم: «السلام علیک یا بنت الحسن و الحسین»، چون حضرت معصومه (ع) نیز هم‌زمان حسینی و حسنی است، مادر امام باقر (ع) شخصیت بسیار والا‌قوامی بوده است، برای او از القاب سیده، زکیه، فاضله و صدیقه استفاده می‌کرده‌اند.
امام صادق (ع) درباره او فرمود: «کانت صدیقه لم تُدرک فی آل الحسن مثلها»، یعنی مثل ایشان در دودمان امام مجتبی (ع) دیده نشد.

درباره نام‌گذاری حضرت باقر (ع) روایت داریم که رسول الله (ص) نام او را برای اولین بار انتخاب کرد و افراد را به ولادت او مژده داد، کنیه او اباجعفر است، البته ائمه (ع) همگی بیش از یک کنیه دارند، ولی امام باقر (ع) تنها یک کنیه دارد. کنیه امام جواد (ع) نیز اباجعفر است که به عنوان ابا جعفر ثانی شناخته می‌شود.

امام باقر(ع) القاب متعددی دارد از جمله امین، شاکر، شاهد، هادی و شبیه. لقب «شبیه» به خاطر شباهت او به رسول الله(ص) است. اما معروف‌ترین لقب حضرت، همان باقر یا باقر العلوم است که ریشه در سخن پیامبر(ص) دارد: سخنی که توسط جابر بن عبد الله انصاری نقل شده است، روایت جابر در جلد اول اصول کافی و همچنین در کتاب رجال کشی، به این شرح آمده است.
أُبلِنَ بنی نعلبِ از امام صادق(ع) نقل می‌کنند: «جابر بن عبد الله الأنصاری کان آخر من بقى من أصحاب رسول الله(ص) و کان رجلاً منقطعاً لیلینا أهل البیت

فرمود: «جابر! تو شخصیتی را درک می‌کنی که از من است، هم‌اسم و هم‌شکل و شمایل من است. او علم را می‌شکافد، چه شکافتگی!» در ادامه حدیث آمده است: «فبینما جابر یتردد ذات یوم فی بعض طرق المدینه إذ مرَّ بطریق فی ذاک الطریق کتاب، فیها محمد بن علی، فلما نظر إلیه قال یا غلام أقبل فأقبل، ثم قال أدبر فأدبر، ثم قال شمایل رسول الله والذی نفسی بیده، ثم قال یا غلام ما اسمک؟ قال اسمی محمد بن علی بن الحسین، فجعل یقتل رأسه یقول بأبی أنت و أمی! أبوک رسول الله یقرأک السلام.»

جابر از کوزه‌های مدینه عبور می‌کرد تا اینکه به مکتب‌خانه بچه‌ها رسید. در میان بچه‌ها چشمش به آقازاده‌ای افتاد و به او گفت: بیا جلو ببینم. آمد سپس گفت: برو جلو، رفت، وقتی جابر شمایل این کودک را دید، گفت: قسم به آن خدایی که جان جابر در دست اوست! شمایل این بچه شمایل رسول الله (ص) است. سپس اسم آن کودک را پرسید، کودک پاسخ داد: «من محمد پسر علی بن حسین هستم». جابر وقتی فهمید این کودک همان امام باقر(ع) است، سر او را بوسه‌پازان کرد و گفت: پدر و مادرم فدایت! جد تو رسول خدا (ص) به تو سلام رساند.

تا اینجای روایت را زیاد نقل کرده‌اند و شنیده‌ایم، ولی ادامه‌ای دارد که کمتر نقل شده است: «فرجع محمد بن علی إلی أبیه و هو ضِعْر، فأخبره فقال له یا بنی، قد فعلها جابر؟ قال نعم، قال أعظم بیکت یا بنی». سپس امام باقر (ع) نزد پدرش امام سجاد(ع) برگشت، در حالی که ناراحت بود. خیلی عجیب است! اینکه رسول خدا به آدم سلام برساند

یادداشت :

نلالان بوده‌ایم پاره‌ای وقت‌ها، به خاطر اینکه برایمان جانفشاده حق و تکلیف بین ما و همران‌شان از چه بابت است، شنیده‌ایم، اگر می‌شد زن برکسی سجده کنند، او شوهرش بود، بعد با خودمان گمان کرده‌ایم، عدالت کجا بود، خدا هم طرفدار کرده است نان به آن نشان که فرشته‌هایش، فارغ از تجردشان، در قالب مرد ظهور می‌کرده‌اند. چند حرف فمنیستی هم به گوش‌مان خورده، گذاشته‌ایم کنار روایت‌هایی مثل اینکه بهشت زیر پای مادران است، یا اگر زن در خانه به نیت تقرب الهی، چیزی جا به جا کند، خداوند او را با دیدیه مرحمت می‌نگرد یا اگر پدرش را از منتهم به پیری و مذیان‌گویی می‌کردند، ولی جابر می‌گفت: به خدا سوگند هذیان نمی‌گویم، من از پیامبر(ص) شنیدم که

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری راه روشن

مدیر روابط عمومی: سید علی ساداتی نژاد

خبرنگاران: محمدطها هُکی، شیوا قزوینه

طراح و صفحه آرایی : علی دشتی منفرد ، ، فرشاد مصاحبی محمدی ، حمید رضا کلیایی

آدرس: کاشان-بلوار باهنر-کوی شهید متقی- پلاک ۵۴- مجتمع راه روشن

بازرگانی: ۰۹۱۳۶۱۳۲۸۶-۰۹۱۳۶۱۳۲۸۶

مدیر مسئول: سید حسین ساداتی نژاد

مدیر بازرگانی: فاطمه بصیرتی

مدیر فضای مجازی: سعید خلیج امیرحسینی

طراح و صفحه آرایی : علی دشتی منفرد ، ، فرشاد مصاحبی محمدی ، حمید رضا کلیایی

سر دبیر: محمد ادریسی

دبیر پژوهشی: مجتبی خندان

دبیر فرهنگی : محمد مهدی سعیدی

امور چاپ: چاپخانه ریحان

روابط عمومی: ۰۹۱۳۶۱۳۱۰۹۸-۰۹۱۳۶۱۳۱۰۹۸

هنگامی که سر از سجده برداشت و رفت، به جایگاه او رفتم و دیدم آن‌قدر در سجده گریه کرده که تمام سجده‌گاهش خیس شده است، امام باقر(ع) وقتی به حج می‌رفت، حجاج دور او جمع می‌شدند و از او استفتاء می‌کردند. پاسخ‌های حضرت به گونه‌ای بود که مردم از وسعت علم او تعجب می‌کردند. در روایتی هست که یکی از اصحاب در آنجا فریاد زد و گفت: «لا إِنْ هذا باقر علم الرسل، هذا مبین السبل، هذا خیر من رشح فی أصلاب أصحاب السفینه، هذا ابن فاطمه الغراء العزراء الهراء، هذا بقیه الله فی أرضه ناموس الدهر، هذا ابن محمد و خدیجهٔ و علی و فاطمه، هذا منار الدین القاتمه»، یعنی این شخص، شکافنده علوم انبیاء و روشن‌کننده راهما است. این کسی است که از همه اصحاب سفینه، بلندمرتبه‌تر است. این فرزند فاطمه زهرا(را) است. این بقیه الله در زمین و ناموس دهر است. این فرزند محمد و خدیجه و علی و فاطمه است. این شخص، منار بلند دین است. چقدر عالی، زیبا و محکم درباره امام باقر(ع) صحبت کرده است.

را به خاطر اطاعت پدر، باطل کند؛ اما برای مادر می‌تواند و بلکه باید این کار را بکند، تکلیف، قابل واگذاری نیستند اما حقوق قابل واگذاری‌اند. زن نمی‌تواند وظیفه‌ی همسریش را بردوش دیگری حتی هوییش بگذارد، اما اگر جایی حقن برعهده‌ی زن یا مرد بود، می‌تواند از حق بگذرد و این می‌شود که مراجع تقلید، فتوا می‌دهند که زن می‌تواند کار خانه نکند یا بایش پول تقاضا کند، اما در احادیث پر است از ثواب خانه‌داری زن، حقیقت حسن التبعل و خوب شوهرداری کردن، نخ‌ریسی و هزاران ثواب بابت جمع و جور خانه.

کنار همه‌ی این‌ها، حواس‌مان باشد، با خدایی طرف هستیم که بهشتش برای خویان، هم از سرتفضل است، زشت است از او نیاموزیم و در زندگی با کسانی که به هم تعهد داریم، وقت می‌گذارانیم، رابطه‌ی عاطفی و جنسی و خونی داریم، از راه صدق و محبت، وارد نشویم و همه چیز را حساب و کتاب حقوقی کنیم، خداوند باسهل گیران، سهل می‌گیرد و بهشتش پیر است از ساده‌ها نه حقوق‌دان‌ها.

هم قضیه‌ی دور از ذهنی نیست، همین که خودمان می‌دانیم ما زن‌ها ، با تکیه برمردها از پس زن کی بر می‌آیم. در تربیت فرزندان و به‌خصوص پسران‌مان، سخت به همسرمان محتاجیم و طبیعت‌مان همان پنبه و آتش است نسبت به مردها. مرد باید نان بیاورد و اقتصاد خانواده را بچرخاند، طبیعی هم هست که به تبع نقشش، حق برتری داشته باشد و این نه ربطی به انسان‌تر بودنش دارد نه به جایگاه رشد و تعالیش نزد خداوند! هر نقش، تکلیف دارد و حقوقی. خداوند هم این نقش‌ها را تعریف کرده، هم اهمیت‌شان را بیان کرده تا انسان‌ها بتوانند نقش خودشان را هم بشناسند هم با عمق تاثیر راهبردیش، آشنا شوند.

هم تکلیف تعیین کرده تا در هیاهوی زندگی و دم از حق و ناحق زدن و دعوای عدالت یا برابری، تکلیف همیشه پررنگ وبا اهمیت بمانند. در این سیستم است که زن، می‌فهمد همسری، حتی از مادریش با اهمیت تر است و فرزند می‌فهمد چرا حق ندارد نماز مستحب

زهرا نجانی:

عدالت در حق و تکلیف

بعد کلا مردها را در عالم فاکتور گرفته‌ایم و آن قدر بر طبل زنانگی و مادرانگی کوفته‌ایم، که ناخودآگاه مردهایمان، انگیزه و توانشان را برای مرد بودن برای قوام علی النساء بودن، از دست داده‌اند.

بعضی وقت‌ها حتی پا فراتر رفته و زنان ما پا روی پا انداخته‌اند و با ژست روشنفکری دینی یا حتی اطلاع از حقیقت دین، از وظایف انسانی خانه، استکناک کرده‌اند و در قبال هر حرف و سخنی، همین احادیث نفهمیده را خوانده‌اند.

غافل از اینکه خداوند تمام جهان آفرینش و به تبع آن نظام خانواده و نظام حقوق زن و مرد را به گونه‌ای خلق کرده که به زن ومرد، نقش داده است. اینکه حق شوهر برزن، بزرگ‌تر از حق زن برشوهر است به جهت قوانین نظام خانواده بر دوش همسر است. آن قدر

محدودیت‌های عربستان برای حجاج تمتع ۱۴۴۴ قمری

تکمیل واکسیناسیون کرونا

لغو محدودیت سنی افراد بالای ۶۵ سال

اعمال ممنوعیت برای زائران زیر ۱۲ سال

تزریق واکسن آنفولانزای فصلی و مننژیت

ممنوعیت تشرّف بدون اخذ ویزای زیارتی

اعمال سهمیه برای کشورها (سهمیه ایران ۸۵ هزار نفر)

لغو محدودیت تشرّف بانوان بدون محرم

